

Onze scholen duurzaam en gezond (en snel een beetje!)

Congres Duurzame & Gezonde Scholen, Auditorium TU/Eindhoven, 10-11-2021

Henk Diepenmaat

Directeur, Actors Procesmanagement, Zeist

Partner _Platform31_

Wouter Kersten

Senior Projectleider, _Platform31_

AardgasVrijeScholen

Frisse & Duurzame Renovatie van Basisscholen

PLATFORM31

kennis van stad en regio

RuimteOK
kenniscentrum

1: Governance:
bestuurlijke ambities,
bewustwording en verankering

2: Regie: canvas, speerpunten
(inhoudelijk en qua proces), en
allocatie van capaciteit en middelen

3: Arrangementen: hoe pakken we
de speerpunten in samenwerking
tussen specifieke actoren aan
(draaimolens)

4: Transacties: Het zetten van
concrete stappen, het boeken van
bottom line maatschappelijke
resultaten

Monitoren,
communiceren,
evalueren,
rapporteren,
verslagleggen,
leren

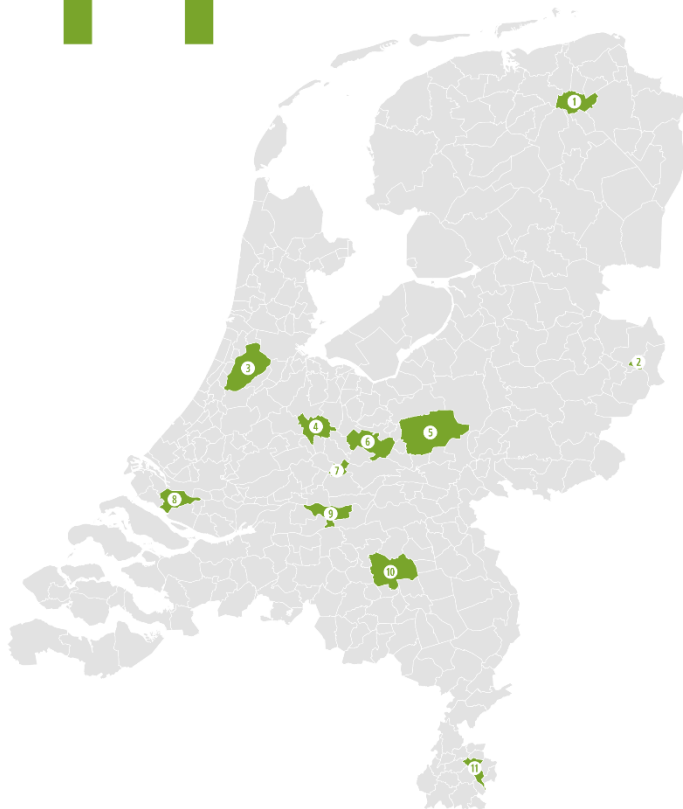

Workshop:
Onze scholen duurzaam en
gezond, en snel een beetje!

Meer info:
www.henkdiepenmaat.nl/ruggengraat

11 aardgasvrije en frisse basisscholen

1	Groningen	KDS Bisschop Bekkers
2	Oldenzaal	De Esch en de Linde
3	Haarlemmermeer	De Kameleon
4	Utrecht	De Regenboog
5	Ede	De Vuurvogel
6	Utrechtse Heuvelrug	CBS De Zonheuvel
7	Culemborg	Koningin Juliana School
8	Nissewaard	ODS De Vuurvogel
9	Zaltbommel	School met de Bijbel
10	Meierijstad	De Uilenbrink
11	Heerlen	BS De Horizon

Onze scholen duurzaam en gezond, en snel een beetje!

Zo'n pracht van een maatschappelijke ambitie, daar kan toch niemand tegen zijn?

De eerste pareltjes verschijnen voorzichtig, hier en daar. Een feest om in zo'n gebouw te mogen leren en werken.

Maar ook worden de eerste zeperds geïncasseerd. De praktijk is dus weerbarstig, opschaling gaat niet vanzelf. Zelfs de processen achter de succesverhalen, de pareltjes, kosten bloed, zweet en tranen. Op deze wijze 8000 basisscholen aanpakken, dat kost klauwen met geld en tijd.

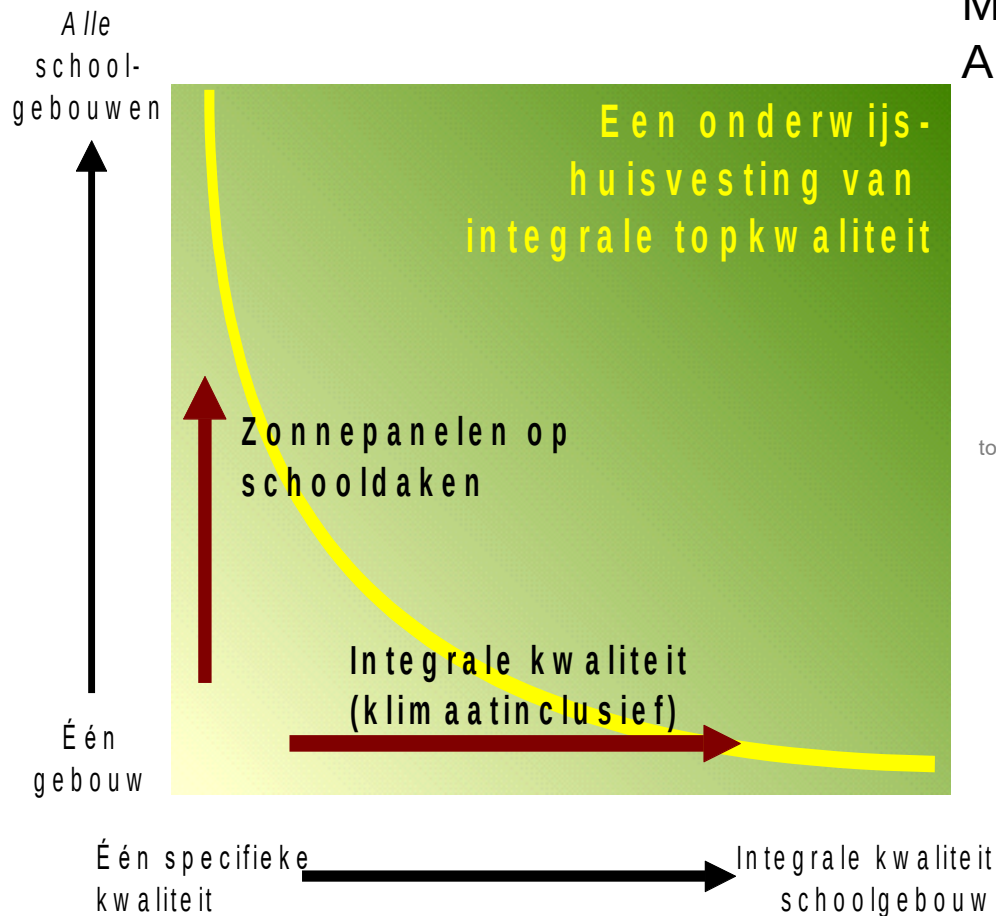
Hoe komt dat? En kan het slimmer? Deze vragen verkennen we voor individuele scholen, maar juist ook voor de transitie-ambitie in zijn geheel.

- 1. Intro** (al weer achter de rug)
- 2. Korte presentatie** (nu)
- 3. Discussie** adhv paar stellingen
- 4. Wrap up**

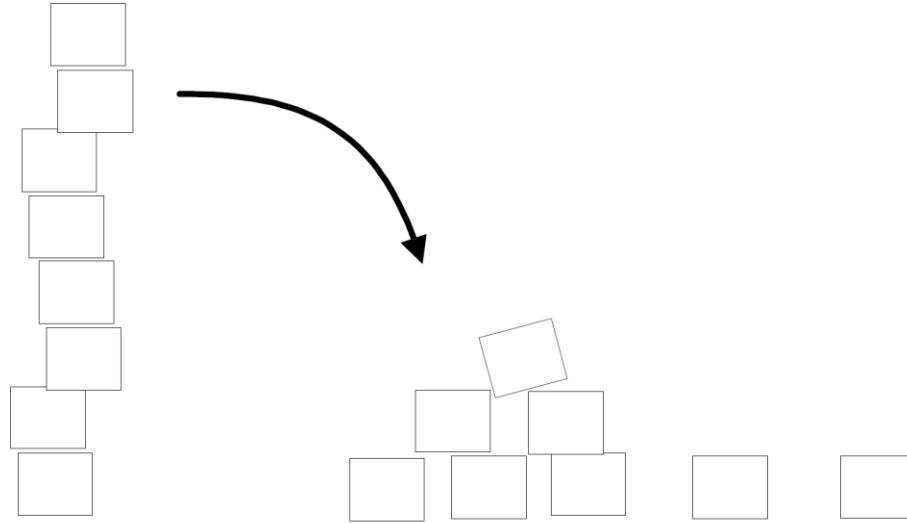
Duurzaam en gezond?

De
Maatschappelijke
Ambitie

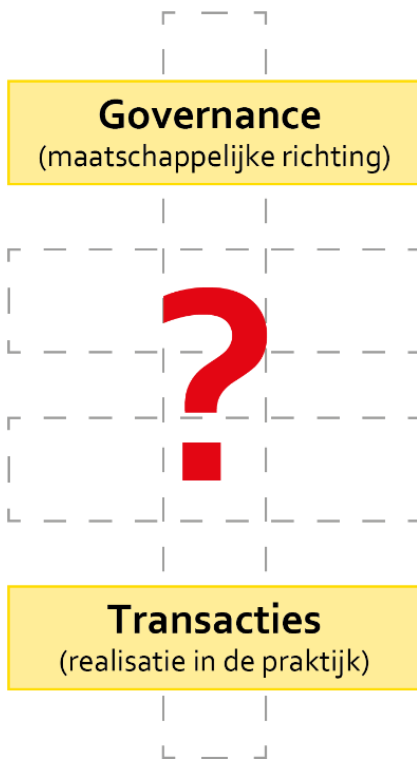
Bron: "Een aanpak met ruggengraat! Op weg naar een onderwijshuisvesting van integrale, klimaat-inclusieve topkwaliteit", Henk Diepenmaat en Wouter Kersten, 2021

Doorstapelen van eisen leidt tot automatiekgedrag, doelerosie en *collapse*

Multimodernity: continuing to stack up the conflicting requirements and conditions of isolated modern systems leads to collapse.

Een pracht van een
Maatschappelijke
ambitie

Governance

(maatschappelijke richting)

Beleidsambities

Transacties

(realisatie in de praktijk)

Uitvoeringspraktijk

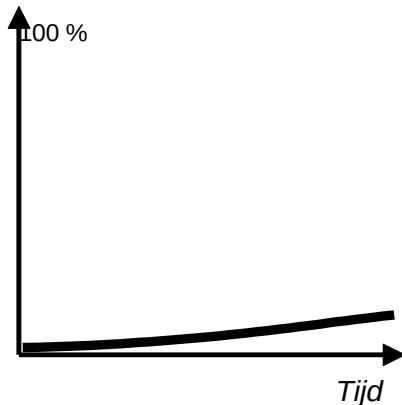
De uitvoeringspraktijk blijft
achter bij de
beleidsambities (en zeker
bij de maatschappelijke
wens).

Deze situatie geldt voor
vrijwel alle weerbarstige
maatschappelijke dossiers.

Hoe dichten we die kloof?
Hoe krijgen we die vork
weer aan de steel?

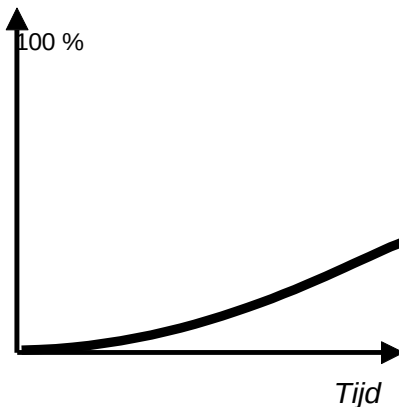
11 pilot scholen
(zie volgende workshop)

Opschaling
(van enkele tot
alle scholen)

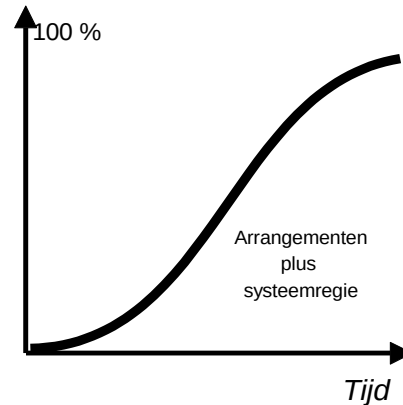
Scenario A: School voor school
(voornamelijk werken op pilot niveau)

Opschaling
(van enkele tot
alle scholen)

Scenario B: Best Practices
(verzamelen en delen lessons learned)

Opschaling
(van enkele tot
alle scholen)

Scenario C: Ruggengraat
(arrangementen plus systeemregie)

Henk Diepenmaat, Wouter Kersten

Hoe komen we verder? Hoe schalen we op?

Drie scenarios

Governance

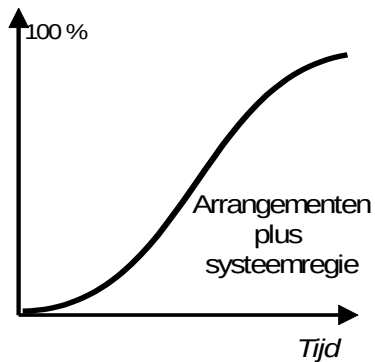
(maatschappelijke richting)

Transacties

(realisatie in de praktijk)

Opschaling
(van enkele tot
alle scholen)

Scenario C: Ruggengraat
(arrangementen plus systeemregie)

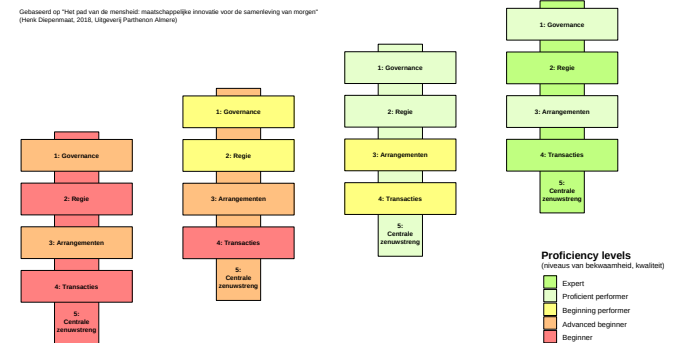
Zie ook: "Een aanpak met ruggengraat! Op weg naar een onderwijshuisvesting van integrale, klimaat-inclusieve topkwaliteit", Henk Diepenmaat en Wouter Kersten, 2021

Top-down: Governance veroorzaakt
Regie managed Arrangementen
veroorzaken Transacties.

Bottom-up: Transacties genereren
Arrangementen vragen Regie
veroorzaken Governance.

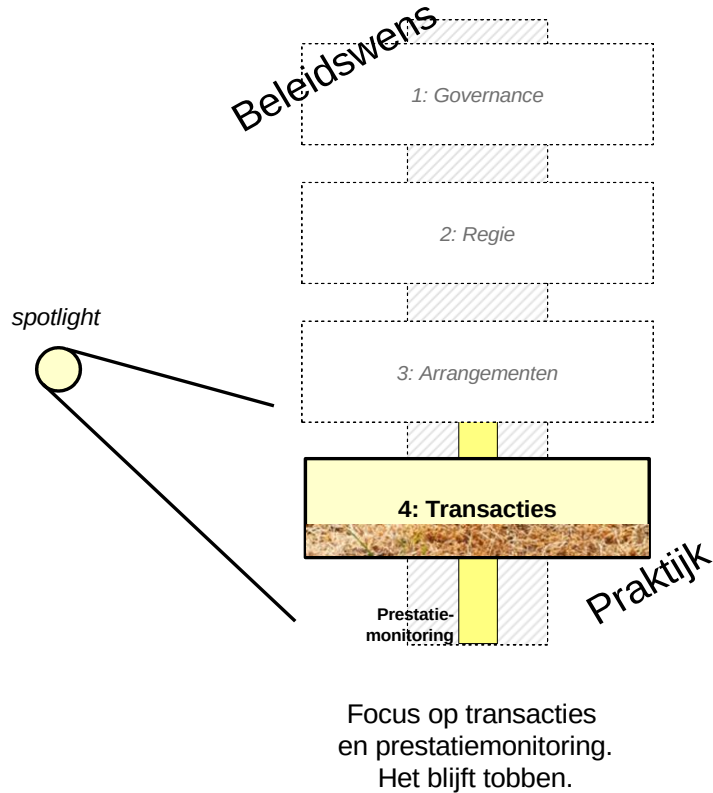
Middle-out: Arrangementen
veroorzaken Transacties en
Regie/Governance.

Gebaseerd op "Het oed van de mensheid: maatschappelijke innovatie voor de samenleving van morgen"
(Mark Despermaat, 2018, Uitgeverij Parthenon Almere)

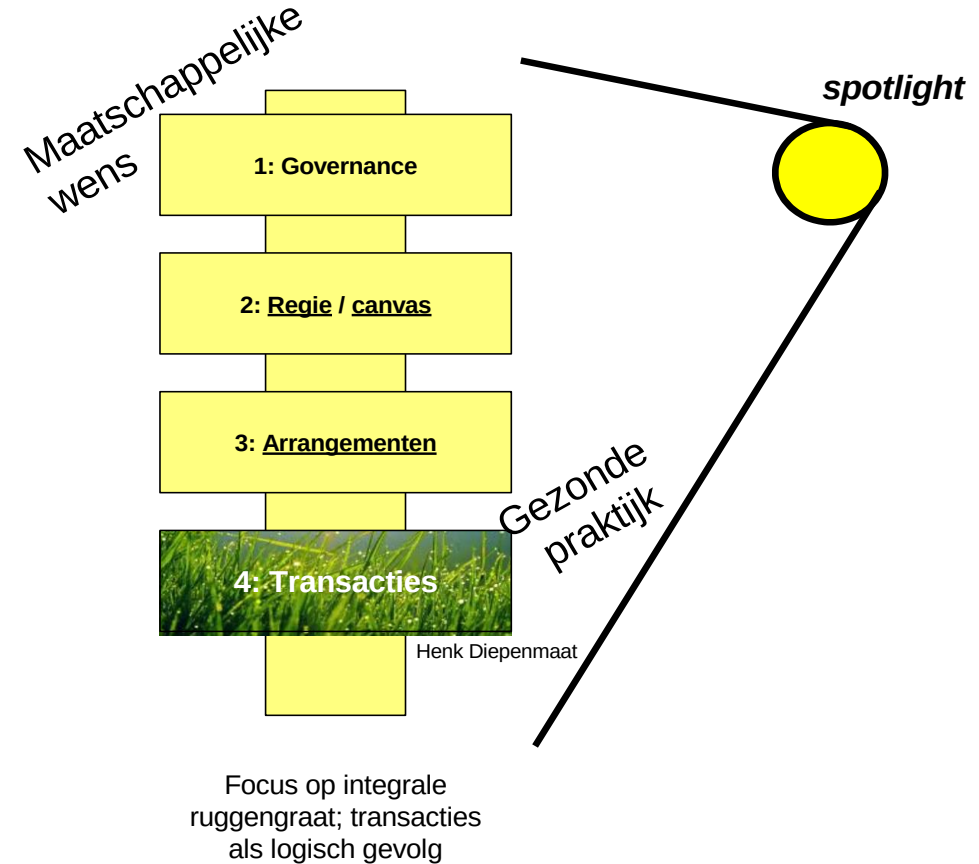

Achter een gezonde praktijk staat een
Ruggengraat in conditie!

VAN

NAAR

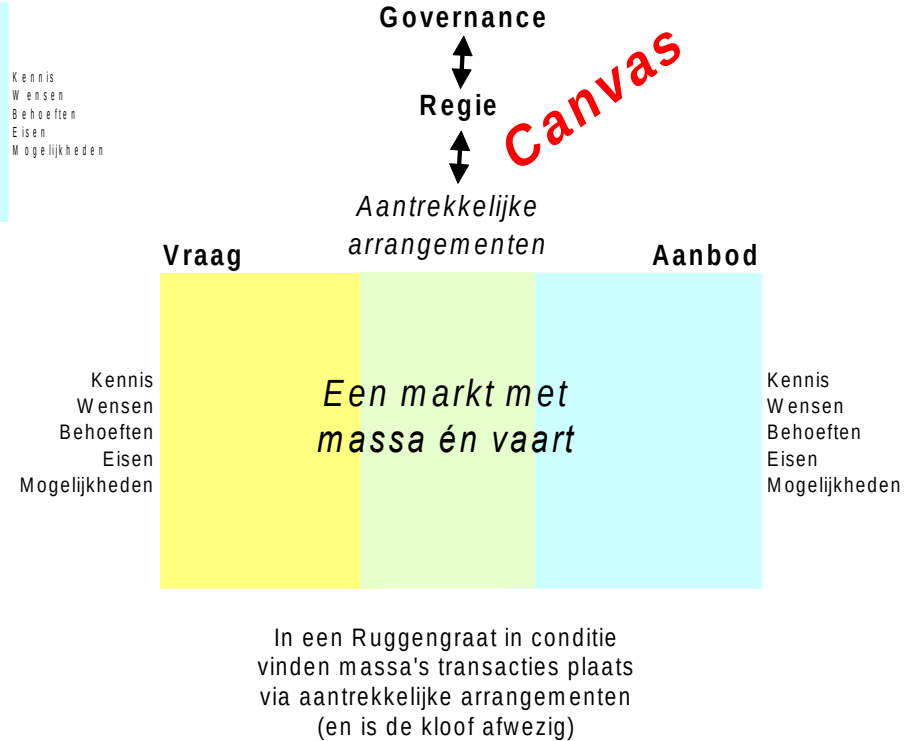
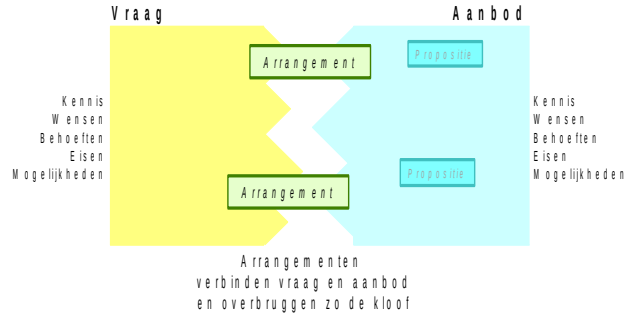
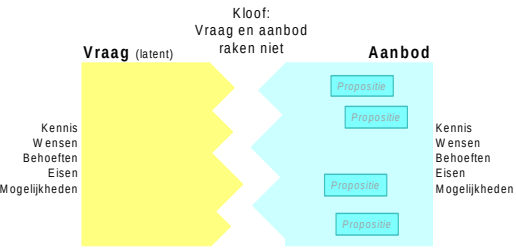

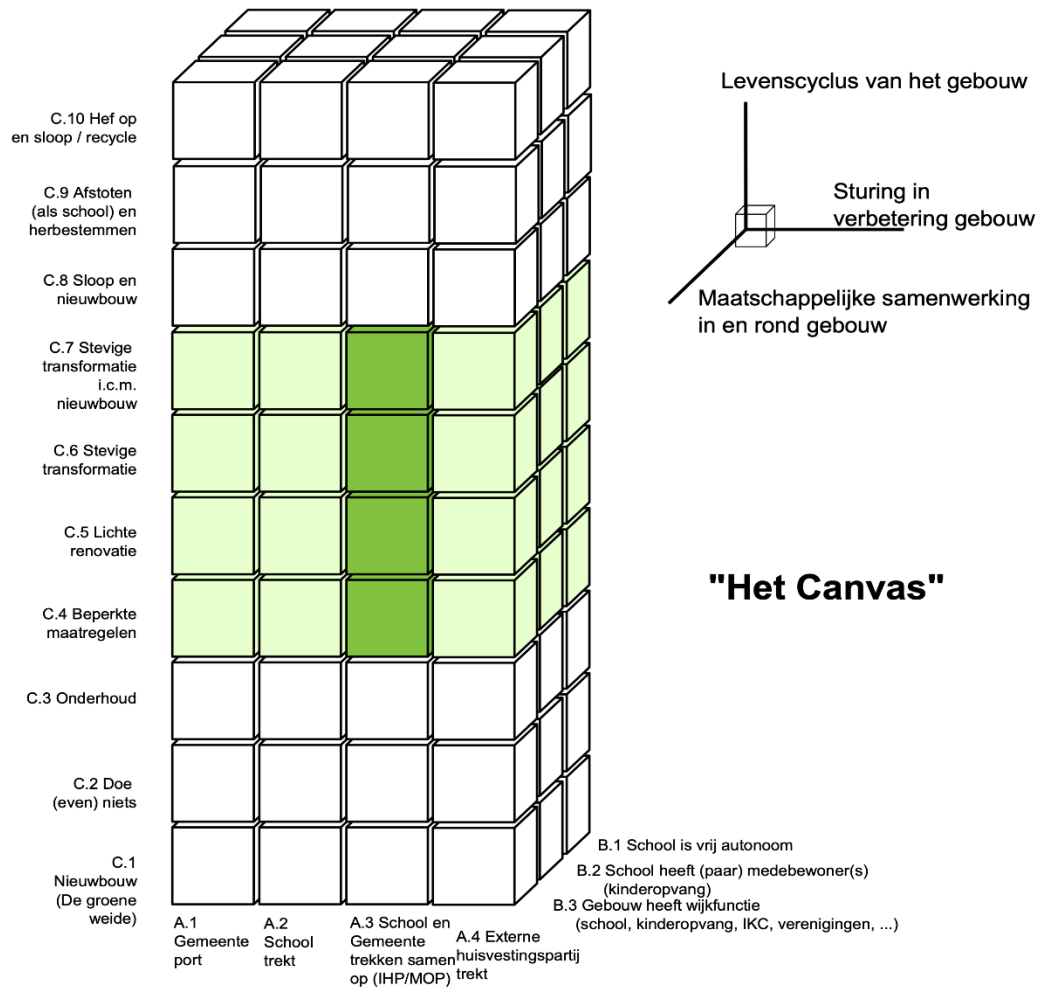
Zijn er nu al aantrekkelijke arrangementen voor scholen?

(Het uitblijven van transacties suggereert ...)

Welke arrangementen hebben we nodig?

Een cruciale regie-taak is een arrangementenmanagement op basis van een canvas. Een canvas compartimenteert de totale opgave (ambitie) in hanteerbare brokken, die aansluitend aangepakt kunnen worden met aantrekkelijke, althans uitvoerbare arrangementen.

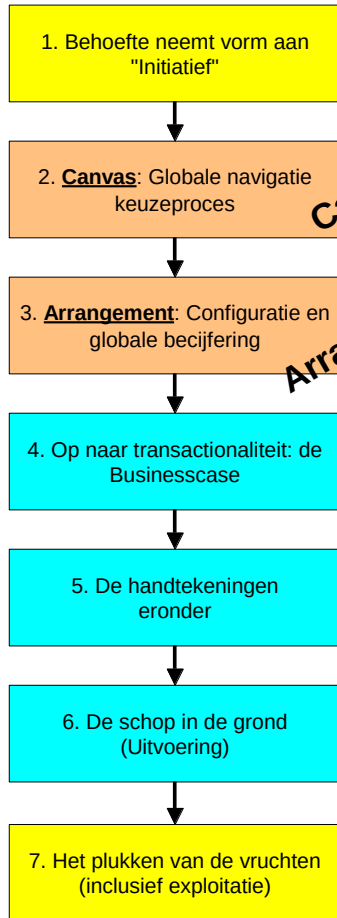
Bron: "Een aanpak met ruggengraat! Op weg naar een onderwijshuisvesting van integrale, klimaat-inclusieve topkwaliteit", Henk Diepenmaat en Wouter Kersten, 2021

Wat betekent dat dan voor schoolbesturen en gemeenten?

“De procesflow”

MOP

IHP

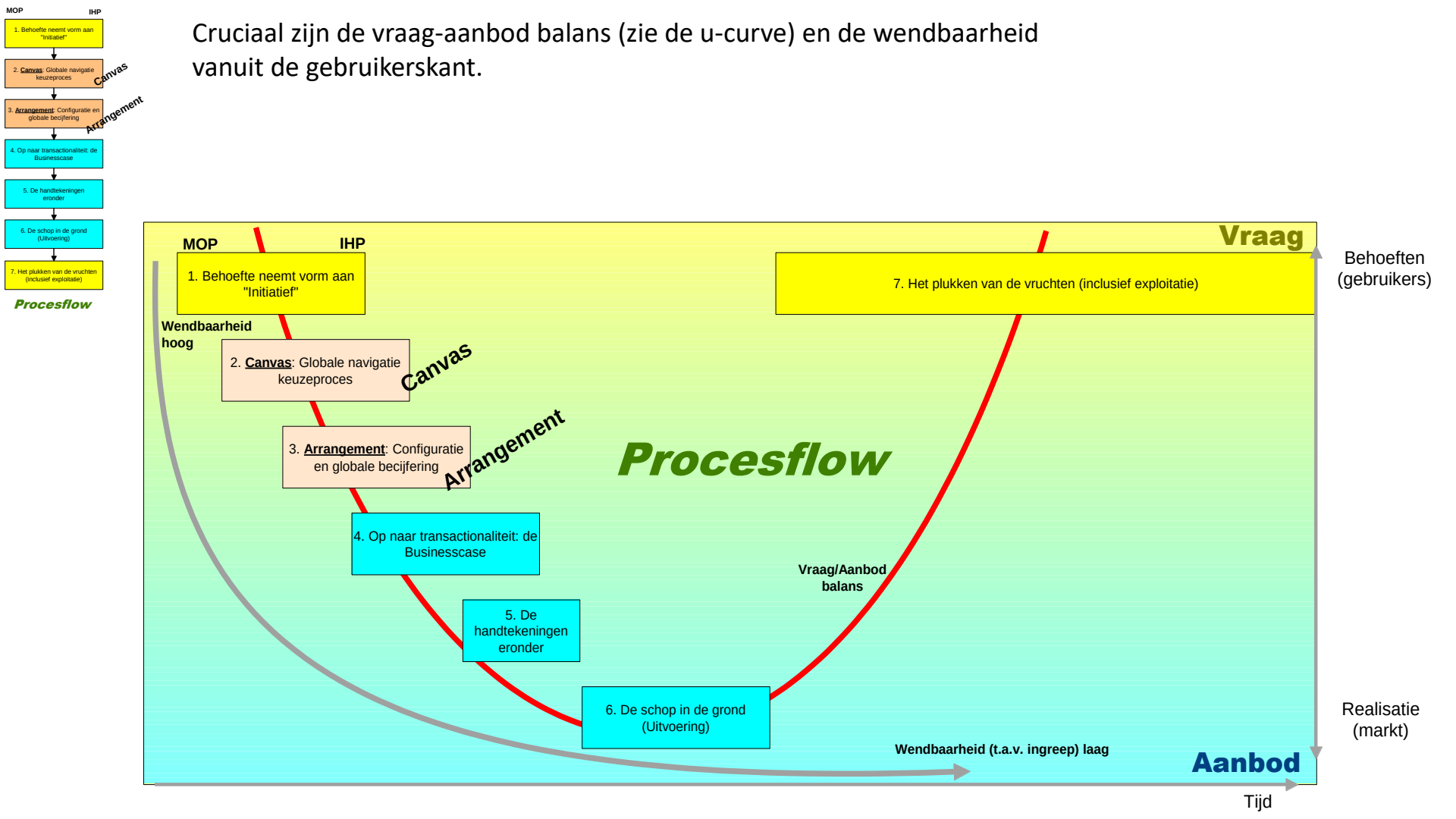

Canvas

Arrangement

“De procesflow”: een stappenplan (op dit moment 7 stappen) dat de meest betrokken actoren (schoolbestuur, gemeenten, marktpartners) *evenwichtig* grip op het proces geeft.

Procesflow

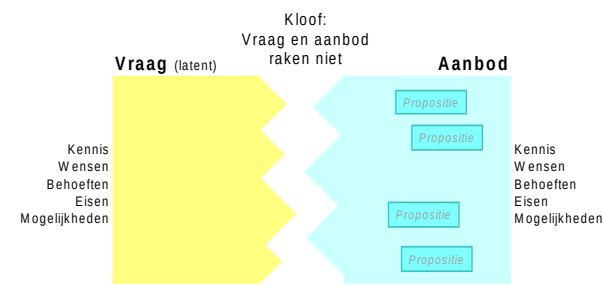
1. Intro (al weer achter de rug)
2. Korte presentatie (nu)
3. **Discussie adhv paar stellingen**
4. **Wrap up**

Stelling 1:

Er zijn te weinig aantrekkelijke arrangementen om schoolgebouwen te transformeren naar een integrale (top)kwaliteit.

(Integraal = duurzaam, functioneel, onderwijskundig, veilig, gezond, betaalbaar, onderhoudbaar, flexibel, ...)

Stelling 2a:

Er is sprake van een gebrek aan kennis en expertise aan vraagzijde (volgens IBO, marktpartijen).

Stelling 2b:

De vraagkant een gebrek aan kennis en expertise verwijten past niet bij een professionele aanbodpartij.

Stelling 3:

Is het wel *mogelijk* arrangementen voor transformatie naar een integrale topkwaliteit aantrekkelijk te maken, en zo ja, wat is daar dan voor nodig? (Zo nee, waarom niet?)

(Integraal = duurzaam, functioneel, onderwijskundig, veilig, gezond, betaalbaar, onderhoudbaar, flexibel, ...)

Stelling 4:

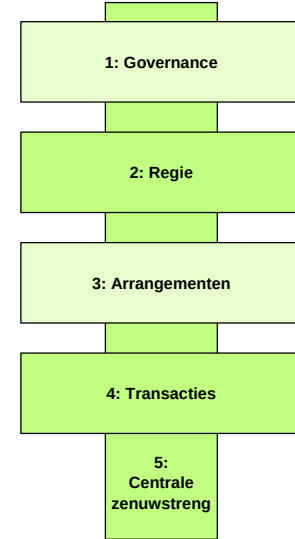
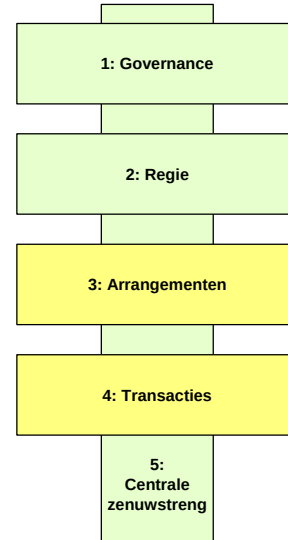
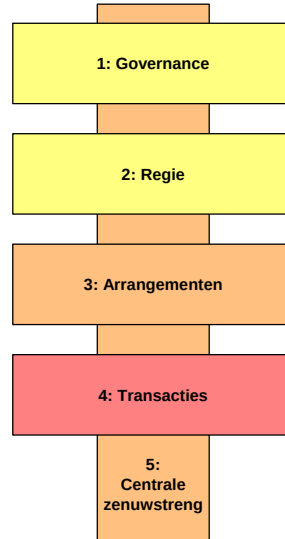
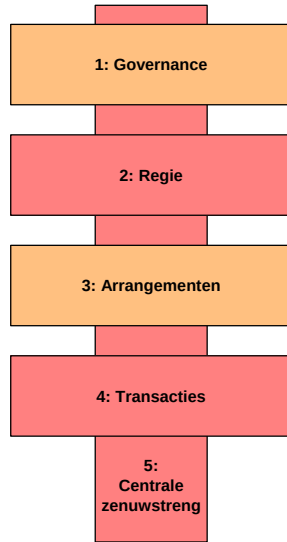
Integrale kwaliteit omvat veel aspecten, deels extern bepaald, deels vastgesteld door de school zelf.

Wegen aspecten als duurzaamheid en klimaat *zwaarder, minder zwaar of even zwaar* als andere aspecten, directer betrekking hebbend op de onderwijskwaliteit?

(Integraal = onderwijskundig, duurzaam, functioneel, veilig, gezond, betaalbaar, onderhoudbaar, flexibel, ...)

1. Intro (al weer achter de rug)
2. Korte presentatie (nu)
3. Discussie adhv paar stellingen
4. **Wrap up**

Gebaseerd op "Het pad van de mensheid: maatschappelijke innovatie voor de samenleving van morgen"
(Henk Diepenmaat, 2018, Uitgeverij Parthenon Almere)

Proficiency levels
(niveaus van bekwaamheid, kwaliteit)

- Expert
- Proficient performer
- Beginning performer
- Advanced beginner
- Beginner